

የወላጆችና የዝምድና ባለቤቶች መብቶች

ምስጋና ሁሉ በተከበረው መጽሐፉ

{وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفًّا وَلَا تَنْهَرَهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا * وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الثَّلَّةِ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَانِي صَغِيرًا}

ለአለው ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። ትርጉሙም (ጌታህም (እንዲህ ሲል) አዘዘ፡- እርሱን እንጂ ሌላን አትገዙ። በወላጆቻችሁም መልካምን ሥሩ። በአንተ ዘንድ ሾነው አንዳቸው ወይም ሁለታቸው እርጅናን ቢደርሱ ፎህ አትበላቸው። አትገላምጣቸውም። ለእነርሱም መልካምን ቃል ተናገራቸው። ለሁለቱም ከእዝነትህ የመዋረድን ክንፍ ዝቅ አድርግላቸው። «ጌታዬ ሆይ! በሕፃንነቴ (በርኅራኄ) እንዳሳደጉኝ እዘንልላቸውም» በል።) ማለት ነው።

ብቸኛ ከሆነው ለሱም አጋሪ ከለለው አላህ በስተቀር በእውነት የሚገዙት አምላክ እንደሌለ እመሰክራለሁ። እንዲሁም ሰይዲና ሙሐመድም የሱ ባሪያና መልእክተኛ በመሆናቸውም እመሰክራለሁ። ጌታዬ ሆይ! በርሳቸው፣ በቤተሰቦቻቸው፣ በባልደረቦቻቸውና አስከ እለተ ቂያማ ድረስ በመልካም ምግባር በተከተሏቸው ምእምናን እዝነትህን፣ ሰላምህንና በረከትህን አውርድ።

ከዚህም በመቀጠል፡

የእስልምና እምነት በመልካም ምግባር የያዘ፣ አጅግ ቅን የሆነን መርህ ያዘለ፣ ወደቀጥተኛው ስርአት የሚመራ፣ የህይወት ስርአቱን አርአያነት ያለቸው እሴቶች አድርጎ፣ የመጣ ገራገር መልእክት ነው። እምነቱ ከሰዎች መካከል ለአለው እውነተኛ ግንኙነት ሚዛን ፍትህ፣ እዝነት፣ ፍቅርና ሰብአዊነትን አድርጎ የመጣ መልእክት መሆኑን አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ በማለት ገልጾልናል፡

إِنِّي اللَّهُ يَا مُرُّ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِبْتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَتَّهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ
يَعْظُمُكُمْ لِعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ .

ትርጉሙም (አላህ በማስተካከል፣ በማሳመርም፣ ለዝምድና ባለቤት በመስጠትም ያዛል። ከአስከፊም (ከማመንዘር)፣ ከሚጠላም ነገር ሁሉ፣ ከመበደልም ይከለክላል። ትገነዘቡ ዘንድ ይገስጻችኋል።) ማለት ነው።

ከአስልምና ህግጋቶች ታላቅነት ገጽታ ዋነኛው ከወላጆችና ከዝምድና ባለቤቶች ጋር ለአሉት ግንኙነቶች ደንቦች፣ ስርአቶችና መብቶች ግልጽ መመሪያ ያስቀመጠ መሆኑ ነው። ወላጆች ከማነም የበለጠ የመከበር፣ ታላቅ ቦታ የመሰጠትና የእንክብካቤም መብት አላቸው። አላህ (ሱ.ወ.) ወላጆቻችን እንድናከበርና መልካም ውለታ እንድንውላለቸው ግድ መሆኑን ይህንም ጉዳይ ከእሱ አምልኮት በማቆራኘት እንድህ ሲል አብራርቷል፡

{وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا}

ትርጉሙም (አላህንም ተገዙ። በእርሱም ምንንም አታጋሩ። በወላጆች ላይ መልካምን ሥሩ..) ማለት ነው።

ታላቁ አላህ ሰዎች እንዲያመሰግኑት ባዘዘበት ወቅትም ትሩፋታቸው ታላቅና ደረጃቸው ከፍተኛ መሆኑን ለመግለጽ ወላጆችንም እንድናመስግ አዟል (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ሰይድና አብደላህ ኢብን አባስ እንድህ ብለዋል፡ ሦስት አንቀጾች በሦስት ነገሮች ተቆራኝተው ወረደዋል። በመሆኑም ከነሱ አንደኛዎ ከቁራኛዎ ተለይታ ተቀባይነት አይኖራትም። አንደኛዎ

{أَنْ أُشْكِرَ لِي وَالْوَالِدَيْنِ}

ትርጉሙም (ለኔም ለወላጆችህም አመስግን...) ማለት ነው።

ይህች አንቀጽ አላህን ቢያመሰግንም ወላጆቹን የማያመሰግን ከሆነ ምስጋናው ተቀባይነት የሌለው መሆኑን ትገልጻለች። የእስልምና እምነት የዋለጆች ደረጃ ከፍተኛ መሆኑን አረጋግጦ ለነሱ እንዲንታዘዝና መልካም ውለታቸውን እንዳንረሳና እንድንከባከባቸውም አዘናል። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አብደላህ ኢብን አምር እንድህ ሲሉ አውርተዋል፡ ስለአለታት አንድ ቀን አንድ ሰዎዬ ወደነብያችን (ሱ.ወ.) መጣና በጂሃድ እንድሳተፍ ይፈቅዱለት ዘንድ ጠየቀ። ነብያችንም (ወላጆችህ በሕይወት አሉ?) ሲሉ ጠየቁት። እሱም አዎን በማለት መለሰ። እሳቸውም (አነሱን በማገልገል ታገል) አሉት።

በሰይዲና ሙሳ ታሪክ የጻዲቁ ሰውዬ ሴት ልጆች ለአባታቸው በመታዘዝ አርአያነት ያለው ተግባራቸውን በግልጽ አሳይተዋል። አባታቸው ሥራ የማይችሉ አቅመ ደካማ ነበሩ። በመሆኑም ያለመበሳጨት በአባታቸው ፈንታ ይሠሩ አንደነበር ታላቁ አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ በምትለው አንቀጽ ገልጾልናል፡

{وَلَمَّا وَرَدَ مَاءٌ يَمِينًا وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةٌ مِّنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَوُودَانِ إِذْ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ}

ትርጉሙም(ወደ መድየንም ውሃ በመጣ ጊዜ በእርሱ ላይ ከሰዎች ጭፍሮችን (መንጋዎቻቸውን) የሚያጠጡ ሆነው አገኘ። ከእነርሱ በታችም (ከውሃው መንገታቸውን) የሚከለክሉን ሁለት ሴቶች አገኘ። «ነገራችሁ ምንድን ነው» አላቸው። : «እረኞቹ ሁሉ (መንጋዎቻቸውን) እስከሚመልሱ አናጠጣም። አባታችንም ትልቅ ሽማግሌ ነው» አሉት።) ማለት ነው።

(ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ጃቢር እንድህ ብለዋል። አንድ ቀን አንድ ሰውዬ ለነብያችን የአላህ መልክተኛ ሆይ! እኔ ገንዘብና ልጅ አለኝ። ይሁንና አባቴ ገንዘቤን ሊወስድ ይፈልጋል ሲል ጠየቀ። ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) አንተም ገንዘብህም ያአባትህ ናችሁ) በማለት መለሱለት።

እኛ የነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) ልጅ ፋጢማ ለአባቷ ለአላህ መልክተኛ ታላቅ ከነበረው ፍቀር፣ አክብሮትና እዝነቷ ከፍተኛ አርአያነት ያላቸው ትምህርት ሰጭ ተግባራትን እናገኛለን።

የአስልምና እምነት ወላጆቻችንን እንድናከብርና በነሱም ላይ ጉዳት ከማድረስ እንድንቆጠብ አዘናል። ታላቁ አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ ይላል።

إِنَّمَا يَبْتَلِيكَ الْكِبَرُ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

ትርጉሙም(በአንተ ዘንድ ሽነው አንዳቸው ወይም ሁለታቸው እርጅናን ቢደርሱ ፎህ አትበላቸው። አትገላምጣቸውም። ለእነርሱም መልካምን ቃል ተናገራቸው።) ማለት ነው።

አላህ (ዐ.ወ.) እጅግ ዝቅተኛ የሆነቸውን የብስጭት ቃል እንኳን ለወላጆች እንዳንሰነዝር ከልክሏል። የእምነቱ ሊቃውንት «ኤጭ» ከምትለዋ የብስጭት ቃል ያነስ ቢኖር ኖሮ አላህ እሷንም ይከለክል ነበር ይላሉ። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) አቡ ሁረይራ አንድን ሰውዬ ለአባቱ ታዛዥ እንድሆን ሲመክሩት እንድህ ብለዋል። ለአባትህ ፊት ፊት አትሂድ፣ ከሱም በፊት ቀድመህ አትቀመጥ፣ በስሙም አትጥራው፣ ሰዎችን ሰድብህ እሱን ከማሰደብ ታቀብ።) ማንኛውም ሙስሊም ለአባቱ ጉዳት መከሰት ምክኒያት መሆን የለበትም። ነብያችን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ብለዋል። (ከተላላቅ ወንጀሎች ታላቁ አንድ ሰው ዋለጆቹን መርገሙ ነው።) ሰዎችም የአላህ መልክተኛ ሆይ! አንድ ሰው አንዴት ወላጆቹን ይረግማል? ሲሉ ጠየቁ። እሳቸውም (አንድ ሰው ሌላውን ሲሰድብ አባቱን ይረግማል ያ ሰውዬም የሱን አባት ይረግማል አንድሁም እናቱን ይሰድባል ያም ሰውዬ የሱን እናት ይሰድባል።) አሉ።

የአስልምና እምነት የሌላ እምነት ተከታዮች ቢሆኑም እንኳን ወላጆችን የማክበር ግዴታ እንዲያለብን ያረጋግጣል። ይህን ጉዳይ አላህ (ሱ.ወ.) እንድህ በማለት ገልጾልናል።

وَإِنْ جَاهَلْنَا عَلَىٰ أَنْ نُشْرِكَ بِرِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا
مَعْرُوفًا }

ትርጉሙም (ለአንተ በእርሱ ዕውቀት የሌለህን ነገር በእኔ እንድታጋራ ቢታገሉህም አትታዘዛቸው። በቅርቢቱም ዓለም፤ በመልካም ሥራ ተወዳጃቸው።) ማለት ነው።
በዚህ ዘርፍ ሰይፍና ኢብራሂም አባታቸው እስሰልምናን እንድቀበሉ ጥሪ ሲያደርጉ ያሰዩት አክብሮት በሚከተሉት አንቀጾች ሰፍሯል፡

وَاتَّكُرُ فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُعْزِي عَنْكَ شَيْئًا يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْغَلَامِ يَا تَكُ فَاتَّبَعَنِي هُنَاكَ صِرَاطًا سَوِيًّا يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا .

ትርጉሙም(በመጽሐፉ ውስጥ ኢብራሂምንም አውሳ። እርሱ በጣም እውነተኛ ነቢይ ነበርና። ለአባቱ ባለ ጊዜ (አስታውስ) «አባቴ ሆይ! የማይሰማንና የማያይን ከአንተም ምንንም የማይጠቅምህን (ጣዖት) ለምን ትግገዛለህ። አባቴ ሆይ! እኔ ከዕውቀት ያልመጣልህ ነገር በእርግጥ መጥቶልኛልና ተከተለኝ። ቀጥተኛውን መንገድ እመራሃለሁና። አባቴ ሆይ! ሰይጣንን አትግዛ። ሰይጣን ለአልረሕማን አመጸኛ ነውና። አባቴ ሆይ! እኔ ከአልረሕማን ቅጣት ሊያገኝህ ለሰይጣንም ጓደኛ ልትኾን እፈራለሁ።) ማለት ነው።

(ከርሷ አላህ ይውደድና) አስማእ ቢንት አቡበክር እናቷ በፈጣሪ አጋሪ ሆና እያለ ልትጠይቃት በመጣች ጊዜ ለነብያችን (ሶ.ወ.) ፣የአላህ መልክተኛ ሆይ! እናቴ ልተጠይቀኝ መጣች እኔ እናቴን መቀበል እችላሁን ? ፣ በማለት ጠየቀች። እሳቸውም (አዎን እናትሽን ተቀበይ) አሏት፡

ወላጆችን በመታዘዝና እነሱን በማክበር አንድ የአላህ ባሪያ በዚህች አለምና በመጭውም አለም የሚያገኘው ከፍተኛ ጥቅምና ወሰን የለሽ ትሩፋት አለው። ከነሱም አንደኛው የአላህን ውዴታ የሚያስገኝ መሆኑ ነው። ነብያችን (ሶ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (የአላህ ውዴታ በወላጆች ውዴታ ይገኛል። የአላህም ቁጣ በወላጆች ቁጣ ሊከሰት ይችላል)።

የወላጆች መታዘዝ ሌላው ጥቅም ደግሞ ጭንቀት የሚያስወግድ መሆኑ ነው። ይህም ነብያችን ባወሩልን በሦስቱ ሰዎች ታሪክ በግልጽ ይታያል። ታሪኩም እንድህ ነበር። ከእለታት አንድ ቀን ሦስት ሰዎች ሲጓዙ ከፍተኛ ዝናብ መውረድ ጀመረ። እነሱም ለመጠለል ወደ አንድ ዋሻ ገቡ። ወዲያውኑ ከገደሉ ታላቅ አለት ተንሸራቶ የዋሻውን በር ዘጋባቸው። እነሱም ከዚህ አለት አደጋ ሊያወጣችሁ የሚችል ነገር አይኖርም በመልካም ሥራችሁ አላህ (ዐ.ወ.)ን መጸለይ ቢሆን እንጂ ተባባሉ። ከነሱም አንደኛው ሰውዬ እንድህ አለ፡ ጌታዬ ሆይ! እኔ ታላላቅ አረጋጂያን አባትና

እናት ነበሩኝ። ትንንሽ ህፃናትም እንደዚሁ ነበሩኝ። ከብት እየጠበቅሁ እነሱን እስተዳድር ነበር። ማታ ማታ ስመለስ ላሞችን አልቤ ከልጆቼ አስቀድሜ መጀመሪያ የማጠጣው ወላጆቻን ነበር። አንድ ቀን ማታ በጣም አምሽቼ ተመለስሁ። ወላጆቼ ተይተው አገኘሁ። ሁል ጊዜ አንደማደርገው ላሞችን አለብሁኝ። እናም በራስጊዳቸው በኩል ቁምሁኝ። ለቀስቅሳቸውም ፈራሁ። እግሬ ስር በራሀብ ስቃይ የሚጮኹትን ልጆቻን ማጠጣትም አልፈቀድሁም። በዚህ ሁኔታም ጎህ እስቀሚቀድ ቆየሁ። ጌታየ ሆይ! ያን ነገር ያደረግሁት ያንተን ውዴታ ፍለጌ መሆኑን የምታውቅ ከሆነ ከዚህች አለት ሰማይ የምናይባት ክፍተትን ክፍትልን አለ። አላህ (አ.ወ.)ም ከፈት አደረገላቸውና ሰማይን አዩ ... እነሆ ለናት አባቱ መታዘዙ ከጨንቀት ለመወጣቱ ምክንያት ሆነለት።

ለናት አባት መታዘዝ ሌላው ጥቅም ደግሞ ወላጆቹን የሚያከብር ሰው ልጆቹ የሚያከብሩት መሆኑ ነው። ይህም የማንኛውም ነገር ምንዳ የሥራው ዓይነት ስለሚሆን ነው። አላህ (ሱ.ወ.) ነብዩ ኢብራሂም አባታቸውን በአላህ አንድነት እምነትን እንዲቀበሉ ጥሪ ባደረጉበት ወቅት ለአሳዩት መልካም ውለተና ታዛዥነት ወርታ አድርጎ ወሰን የለሽ ትእዛዝ የሚፈጽሙትን ልጃቸውን ኢስማኢልን ስጠቷቸዋል። ይህን ጉዳይ ታላቁ አላሕ እንድህ በማለት አብራርቶታል።

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ نَبِيًّا لِنَبِيِّ أَرَى فِي النَّامِ أَنْبِيَّ أَنْ تَبْحَثَ فَاَنْظُرْ مَاذَا تَرَى قَالَ
لَا أَبْتَ أَعْمَلُ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ

ትርጉሙም (ከእርሱ ጋርም ለሥራ በደረሰ ጊዜ «ልጄ ሆይ! እኔ በሕልሜ እኔ የማርድህ ሆኜ አያለሁ። ተመልከትም፤ ምን ታያለህ?» አለው። «አባቴ ሆይ! የታዘዘከውን ሥራ። አላህ ቢሻ ከታገኛህ ሆኜ ታገኛለህ» አለ።) ማለት ነው።

ለወላጆች የመታዘዝ ሌላው ፋይዳ ደግሞ በዚህች አለም ብቻ የሚወሰን ሳይሆን ጀነት በመግባትም የአላህ ባሪያዎች ይደሰቱበታል። ከእለታት አንድ ቀን አንድ ሰውዬ ከነብያችን (ሱ.ወ.) ጋር እንድዘመት ፈቃድ ለመጠየቅ በሄደ ጊዜ ነብያችን (ሱ.ወ.) (እናት አልችህን?) ሲሉ ጤቁት። አሱም አዎን አለ። ከእሷ አትለይ ጀነት ከግሮቹዋ ስር ናትና) አሉት። እንድሁም ነብያችን (ሱ.ወ.) በሌላ ሐዲስ (አባት የጀነት በሮች ማህል ክፍል ነው በትፈልግ ይህን በር አጥብቀህ ያዝ ብትፈልግም አጥፋው)። (ከርሳቸው አላህ ይውደድና) ኢብን ዑመር ለአንድ ሰውዬ እሳትን ትፈራለህ? ጀነትም መግባትን ትፈልጋለህ አይደል? ሲሉ ጠየቁት። እሱም አዎን በአላህ ይሁንብኝ አላቸው። እሳቸውም አባትህ በሕይዎት አለ? ሲሉ ጠየቁት። እሱም እናቴ አለች በማለት መለሰ። እሳቸውም በመልካም አንደበት የምታናግራት፣ የሚያስፍልጋትን ምግብ የምታቀርብላት ከሆነና ተላላቅ ኃጢአቶችን የማትዳፈር ከሆነ በአላህ ይሁንብኝ ጀነት ትገባለህ አሉት።

ይሁንና እኛ ሁላችንም ለወላጆቻችን ታላቅና ብዙ የሚመስለንን ውለታ ብንውልም የሚገባቸውን መብት አናሟላም። ወሰን የለሽ ውለታቸውንም አንመልስም። ነብያችን

(ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ብለዋል፡ (አንድ ልጅ የአባቱን ውለታ በሙሉ ሊመለስ አይችልም በባርነት የሰው ንብረት ሆኖ አግኝቶት ገዝቶ ነፃ ቢያደርገው ጊዜ እንጂ)።

ይህን ቃሌን ተናገርሁኝ ለኔና ለናንትም ከአላህ ዘንድ ምህረትን እለምናለሁ።

ምስጋና ለአለማቱ ጌታ ለአላህ ይገባው። የአላህ እዝነትና ሰላምም በነብያትን በአላህ መላክተኞች መደምደሜያ በሰዲና ሙሐመድ በቤተሰቦቻቸውና በመላ ባልደረቦቻቸው ይውረድ።

ሙስሊም ወንድሞች

የእስልምና እምነት ወላጆችን እንድናከብር እንዳዘዘን ሁሉ የዝምድን ባለቤቶችንም እንደዚሁ እንድናከበር መክሮናል። አነሱም አንደሰው በስጋ የሚዘመዳቸውና አላህ (ሱ.ወ.) ለነሱ ሙብት ያደረገላቸው ሰዎች ናቸው። አላህ (ዐ.ወ.) እንድህ ይላል፡

وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ

ትርጉሙም (የዝምድናዎች ባለቤቶችም በአላህ መጽሐፍ ከፊሎቻቸው በከፊሉ (መውረስ) የተገቡ ናቸው።) ማለት ነው።

ነብያትንም (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ብለዋል፡ (አላህ (ሱ.ወ.) ፍጥረታትን ፈጠሮ በጨረሰ ጊዜ ዝምድና ተነሳችና ይህ ቦታ ከመቁረጥ ለመዳን ባንት የሚጠበቁበት ቦታ ነው አለች። አላህም አዎን የሚቀጥለሽን የምቀጥል እንድሁም ደግሞ የሚቆርጥሽን የምቆርጥ መሆኔ አያረጋሽምን? አላት። አሷም አዎ ያረካኛል አለች። እሱም እሱን ላንች አድርጊያለሁ አላት። ከፈለጋችሁም የምትከተለዎን አንቀጽ አንብቡ አሉ።

فَإِنَّهُمْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۗ وَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّىٰ أَبْصَارَهُمْ ۗ .

ትርጉሙም(ብትሸሹም በምድር ላይ ማበላሸትን ዝምድናችሁንም መቁረጥን ከጀላችሁን? እነዚህ እነዚያ አላህ የረገማቸው፣ ያደነቆራቸውም፣ ዓይኖቻቸውንም ያወራቸው ናቸው።) ማለት ነው።

የዝምድና ባለቤቶች ሙብት እነሱን በመጠየቅ፣ ሁኔታቸውን በመከታተልና እገዛ በማድረግ ይረጋገጣል።ነብያትን (ሶ.ዐ.ወ.) እንድህ ይላሉ፡ (ለምስኪን መስጠት አንድ ምጽዋት ነው ለዝምድና ባለቤት ደግሞ ሁለት ምጽዋት ሲሆን ዝምድና መቀጠልና ምጽዋት ናቸው)። እንድሁም የዝምድና ባለቤቶችን ጥሪ መቀበል፣ በሽተኛቸውን

መጠየቅ፣ ሙታቸውን መሸኘት እንድሁም ተላላቂቻቸውን ማክበር ለህጻናቶቻቸው ማዘን ለነሱም ጸሎት ማድረክ ሙብታቸውን ከማክበር ይካተታል።

አላህ (ሱ.ወ.) ዝምድናን መቀጠል ለሲሳይ መጨመርና ለእድሜ በረከት ምክኒያት አድርጎታል። ነብያችን (ሶ.ወ.) እንድህ ብለዋል፡ (እድሜው እንድረዝምለት ሲሳይም እንድብዛለት የሚፈለግ ሰው ወላጆቹን ያከብር ዝምድናንም ይቀጥል)። ነብያችን (ሶ.ወ.) ዝምድናን መቀጠል ለወንጀል ምህረት ምክኒያት እንደሚሆንም አብስረዋል፡ ፡ ከእለታት አንድ ቀን አንድ ሰውዬ ወደነብያችን (ሶ.ወ.) መጣና የአላህ መልክተኛ ሆይ! እኔ ታላቅ ኃጢአት ፈጽሜያለሁ ጸጸቴ ተቀባይነት ያገኛል ወይ? ሲል ጠየቀ። እሳቸውም (እናትህ በህይወት አለችን? በማለት ጠየቁት። እሱም የለም የለችም አለ። የእናትህ እህት አክስትህስ በህይወት አለችን? በማለት ጠየቁት። እሱም አዎን አለች ሲል መለሰ። እሳቸውም (እሷን ታዘዝ ውለታም ዋልላት) አሉት።

ማንኛውም ሰው ዝምድናን ከመቁረጥ እንድሁም ለመጥፎ ተግባር ተመሳሳይ አጸፋ ከመስጠት መጠንቀቅ ይኖርበታል። ነብያችን (ሶ.ወ.) እንድህ ብለዋል፡ (ዝምድና ቀጣይ የሚባለው ውለታ መላሽ አይለም። ነገር ግን ቀጣይ የሚባለው ዝምድናው በሚቋረጥበት ጊዜ የሚቀጥል ሰው ነው።) ከእለታት አንድ ቀን አንድ ሰውዬ ወደነብያችን (ሶ.ወ.) መጣና እንድህ አለ፡ ፡ የአላህ መልክተኛ ሆይ! የኔ ዘመዶች እኔ ዝምድናቸው ስቀጥል እነሱ ይቆርጣሉ። እኔ መልካም ሰውልላቸው እነሱ ያስከፉኛል፡ ፡ እኔ ስታገሳቸው እነሱ ስህተት ይፈጽሙብኛል።) ያን ጊዜ ነብያችን (ሶ.ወ.) እንድህ አሉ፡ (አንተ እንደምትለው ከሆንክ አንተ ረመጥ እያጠጣሃቸው ነው። አንተ በዚህ ሁኔታ ላይ እስካለህ ድረስ ከአላህ ዘንድ በነሱ ላይ የሚያግዝህ የጀርባ አጋዥ አይለይህም።)

እኛ ሁላችንም አባቶቻችንን እናቶቻችንን አላህን በመፍራት ማክበር ይኖርብናል። ዝምድናችንን መቀጠል እንድሁም ከሁሉም ሰው ጋር መልካም ግንኙነት ሊኖርን ይገባል።

ጌታችን ሆይ! ለአባቶቻችንና ለእናቶቻችን ተዛገሮች እንድንሆንና ዝምድናችንን እንድንቀጥል ረደኤትህ ከኛ ጋር ይሁን ህዝባችንን ጠብቅልን ሀገራችንን የሰላምና የብልጽግና አገር አድርግልን የሌሎችንም አገር እንደዚሁ አሜን።